

Kányádi Sándor

Talpas történetek

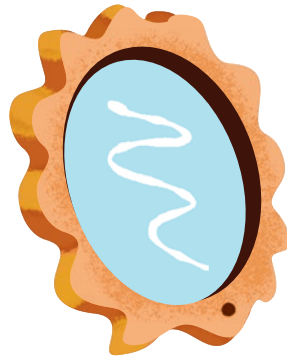
MÓRA

KÁNYÁDI SÁNDOR

Talpas történetek

MÓRA KÖNYVKIADÓ

TUZA EDIT
illusztrációival

Alapkiadás:
Talpas történetek, 1999
Holnap Kiadó

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles felhasználása – beleértve a kiadvány digitalizálását és ily módon történő többszörözését, nyilvánossághoz közvetítését – szigorúan tilos!

A kiadó könyveit kedvezménnyel
megrendelheti webáruházunkban:
www.mora.hu

© Kányádi Sándor jogutódai
© Tuza Edit, 2023
© Móra Könyvkiadó, 2023

Beszélgetés a medvével

Múltkoriban, amikor fönn jártam a Hargitán, találok egy medvével, gondoltam, megkérdelem, ha már így utamba hozta a szerencse, igaz-e, amit róla beszélnek, írnak, szereti-e a mézet, a málnát, igaz-e, hogy olykor-olykor meg szokta dézsmálni a hegyi pásztor csordáját, nyáját? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekkel hozakodtam elő a billegő járású mackónak.

Őkegyelme egy darabig eléggé barátságosan dirmegett-dörmögött, de aztán kötélnek állott, látva, hogy csak egy husángot, afféle alkalmi kézbelit, botot markolok, s nem medveölő puskát.

– Nos hát – dörmögte barátságosan nyújtva felém a mancsát –, nos hát, beszéljünk, ha nincsen egyéb dolga – mondta a medve, s azzal mellém telepedett a gyepre. – A mézet valóban nagyon szeretem.

– S a málnát?

– Málnászni voltam éppen, az volt az ebédem – törölte meg illendően a száját –, szeretem nagyon a málnát és az áfonyát is, noha szaporátlan, s megfogja a fogam s szájam, az elébb is egy bokron pár szemet találtam, és tessék, még az ínyem is csupa festék. Ha tudtam volna, hogy találkozzunk, megtartóztatom magam, nem szeretném, ha azt hinnék rólam, hogy nem mosom a fogam.

– Dehogyan hiszik, dehogyan hiszik – nyugtattam meg a mackót, s ki-

vettem a tarisznyából pár kásásodó vackort –, amíg hazaér, ez is megteszi, leviszi a nagyját, magam is, ha nincs éppen kéznél a fogkefém, almát, körtét rágok.

Megköszönte a medve a vackort s a tanácsot, és elkezdett illendően majszolgatni.

– Na látja? – tartottam a zsebtükröm elébe, mikor a vackort megette.
– Nyoma sincs már az áfonyának.

– Holtáig tanul az állat – somolyodott el megelégedve, s megjött a kedve. És hálából elárulta, hogy azok a vidám medvetörténetek, kalandok, amiket mesélni, írni szoktak róla, álmában történnek meg véle. Azért is alussza át a telet, hogy hőstetteiről minél többet mesélhessen.

– Szeretem embernek, gyermekek közt játszónak álmodni magam – mondta a mackó boldogan –, egyébként maga az első élő ember, akivel valaha is szót váltottam.

Ettől én nagyon meghatódtam. Érthető, ha a további kérdezősködésről megfeledkeztem. Nem is lett volna tapintatos ezek után leütött borjakról, ellopott juhokról érdeklődnöm. Meg aztán ő is megkérdezhetette volna, hogy szeretem-e a húst? Hová lesz az a sok borjú, bárány?

De ne firtassuk. Elbúcsúztunk, s a megható búcsúzásnál, barátságom s hálám jeléül, nekiadtam a tükröm. Hátha ezen a télen valami tükrös történetet álmodik. Vagy legalább lesz mibe belepillantania, ha fölébred, s illendően rendbe szedheti magát addig is, amíg leballag a télvégi patakhoz kimosni szeméből az álmot.

– Jó éjszakát, mackó barátom – kiáltottam még vissza az ösvényfordulóból –, szép álmokat kívánok!

Tízet se léptem még lefelé jövet, amikor megzörrent a bokor előttem. Mi tagadás, egy pillanatra inamba szállt a bátorságom.

A medve magaslott előttem. Két lábon.

– Megbocsáss...son – dörögte elfogódottan. – Nem emlékszem, álmodtam-e vagy fenyőrigó fütyögte-é, hogy az emberek közt a jó barátok tegeződni szoktak. Ha meg nem sértenélek, már megbocsáss, én vagyok, ha nem is az idősebb, de a magasabb, tegeződjünk össze! – Már nyújtotta is a mancsát, de előbb még a bundája belső zsebéből előhúzott egy fakéreg butykost: – Málnaszörp. Valódi. A feleségem csavarta tulajdon mancsával. Ez is megteszi. Ugyanis mi szeszesital-félékkel nem élünk. Ambrus volna a becsületes nevem.

Magam is bemutatkoztam illendően, s ráköszöntve meghúztam a butykost. Ő is utánam.

– Egészségedre!

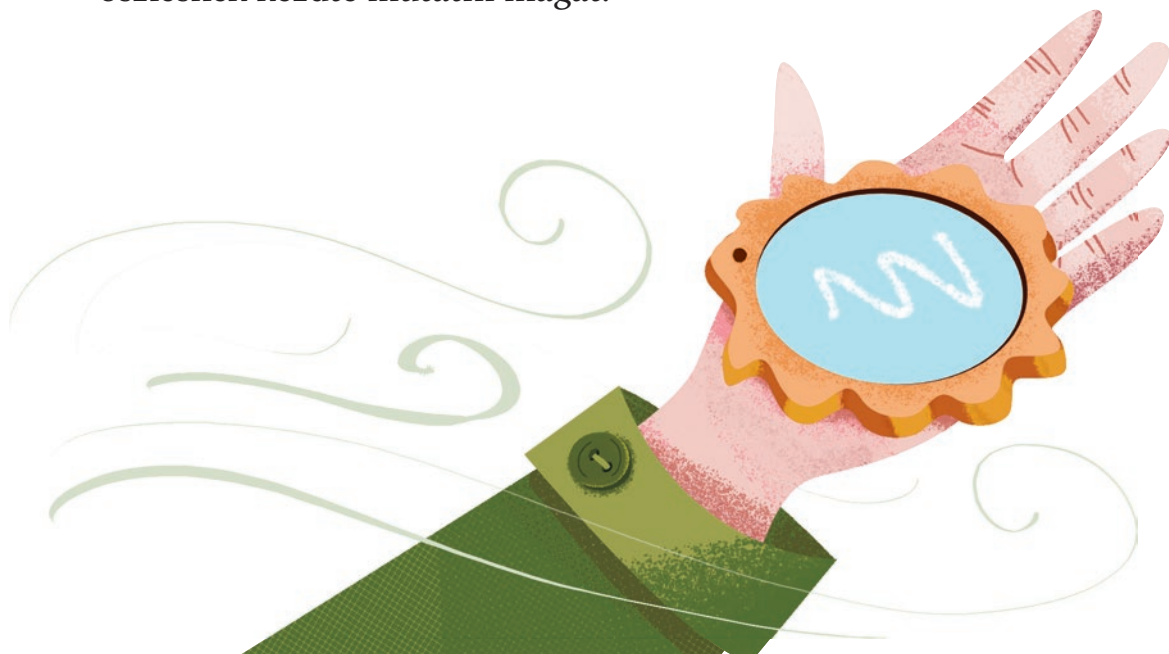
– Egészségedre!

– Szerbusz, barátom!

– Szerbusz, barátom!

Még össze is öleleztünk. Csak úgy ropogott minden porcikám a nagy megilletődöttségtől.

Aztán elváltunk, mert már erősen alkonyodott. S a szél is igencsak ősziessnek kezdte mutatni magát.

A medve és a nyuszi

Ment, ment a medve úttalan utakon, ösvényeken, csapásokon által, az én zsebtükrömmel a mancsában, egyenesen a téli szállása felé. Mentében mindegyre bele-belepislantott a tükörbe, s miután jól kigyönyörködte magát, a tükröt bundája belső zsebébe tette.

– Így ni – morogta megelegedve –, lesz öröm, ha meglátják a mackók, s elmondom, hogy a vackor milyen kitűnő fogtisztító szer.

*Ha megfogja zápod a
szederlé vagy áfonya,
hogyha fogad fekete,
s nincs kéznél a fogkefe,
tudja minden medve akkor,
legjobb szer a kásás vackor.*

Így brummogott vidáman a medve, s azt gondolta, jó volna ezt a magvas versikét kiszégezni a többi talpas okulására a legeslegnagyobb vadvackorfára, de hirtelen valaki belenyöszörgött a jókedvébe.

Megállott, hallgatózott, majd elindult a nyöszörgés irányába, félrehajtogatott egy málnabokrot, nem akart hinni a szemének: látja, hogy a róka egy apróka nyúl fülét cibálja.

– Hagyod abba azonnal, te csúfság! – ragadta galléron a mackó a rókát.

Kétszer sem kellett mondani a rókának. Elengedte a nyúl fülét, és elkezdett mindjárt mentegetőzni, hogy ő csak mókázgat, hancúrozzgat a nyuszival.

– Tapsolni akartam a fülével, ha már tapsifülesnek mondják.

Elengedte erre a medve a rókát. Az meg illa berek, nádak, erek, vitte az irháját, mire a nyuszi is szóhoz juthatott volna, már árkon-bokron túl inalt a róka. De nem állta meg, hogy futtában vissza ne kiáltssa:

– Kerülsz te még a kezembe, te nyafka!

A nyuszi meg füleit tapogatva elpanaszolta, hogy mit mívelt vele az álnok tyúktolvaj.

– Rám fogta, hogy átugrottam az árnyékát, s azzal őt rettentően megsértettem, elkapott, és cibálni kezdte a fülem, jaj, mi lesz velem, mi lesz velem! Hallhatta kelmed is, mikor elment is, fenyegetőzött.

A medve erre előhúzta bundája belső zsebéből a tükröt, s odatartotta a nyuszinak, hogy az egy kicsit rendbe szedhesse az ábrázatát.

– Ne bőgj, na! Valamit majdcsak kitalálunk, csak ne lennél olyan alamuszi.

– Nem bőgök, nem bőgök – pityergett tovább a nyuszi –, de a te nyuszi se bőgjön, mert akkor nem tudom abbahagyni.

– Micsoda? – képedt el a medve.

– Ott a mancsodban, bocsánat, a tenyeredben.

Jót nevetett a medve a nyuszi csacsiságán, majd összevonta bozontos szemöldökét, s azt dörmögte:

– Lám, lám, milyen kitűnő ötletet adtál, már meg is vagy mentve – derült újólag jókedvre a medve. – Magad vagy ez, kiskomám, vagyis tükörképed, ez a kis fényes micsoda fog megmenteni téged. Föltéve, ha eszed is lesz hozzá. Kölcsönadom pár napra ezt a fényes kis micsodát, de vigyázz rá, mint a szemed világára, mert nekem ezt egy szívbéli jó

barátom ajándékozta, el ne vedzítsd, el ne törd, mert törékeny, akár az üveg. Fogd hát, s menj, és törd a fejed, ha lesz egy kis eszed, alaposan megtréfálhatod a goromba rókát.

Azzal már el is tűnt a medve a sűrűben. Törtetett tovább a barlangja irányába.

A nyuszi meg csak ámult-bámult, forgatta, nézegette picike mancsában a tükört, a tükörben meg tulajdon ábrázatát; addig-addig nézegette magát oldalról, előlről, mígnem egy töprengő, gondolkozó nyuszi nézett rá vissza a tükörből.

